

WIJ **W**ILLEM **A**LEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van
tot wijziging van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft en
het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector (Implementatiebesluit richtlijn
betaalrekeningen)**

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van (...);
Gelet op de artikelen 1:80, tweede lid, 1:81, 4:20, eerste en vierde lid, en 4:25, eerste
lid, van de Wet op het financieel toezicht;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ..., nr. ...);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën van (...);

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft** wordt als volgt
gewijzigd:

A

In artikel 59d, eerste en vierde lid, wordt "artikel 59d" steeds vervangen door: artikel
59e.

B

Artikel 59e wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanduiding "1." voor de tekst van het eerste lid vervalt.
2. Aan het eind van de onderdelen g, n, t, w en y vervalt "en".
3. Onder vervanging van de punt aan het einde van onderdeel z door een puntkomma
wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:
aa. indien de betaaldienstgebruiker een consument is, de informatie bedoeld in de
artikelen 4 en 20, tweede lid, van de richtlijn betaalrekeningen, op de in die artikelen
omschreven wijze en met inachtneming van de artikelen 6 en 8 van die richtlijn.

C

In het opschrift van paragraaf 8.1.6. wordt de zinsnede "4:22, tweede lid, van de wet" vervangen door: 4:22, eerste en tweede lid, van de wet.

D

In artikel 71h wordt, onder vernummering van het tweede lid tot derde lid, een lid ingevoegd, luidende:

2. Een betaaldienstverlener verstrekt de consument ten minste jaarlijks een vergoedingstaat als bedoeld in artikel 5 van de richtlijn betaalrekeningen, op de in dat artikel omschreven wijze en met inachtneming van artikel 6 van die richtlijn.

E

Na artikel 86i wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 86ia

1. Een betaaldienstverlener met vestiging in Nederland biedt een overstapdienst aan als bedoeld in artikel 2, achttiende lid, van de richtlijn betaalrekeningen en faciliteert op verzoek van een consument met inachtneming van de artikelen 10, 12, 13, eerste en tweede lid, en 14 van die richtlijn een overstap tussen betaalrekeningen in dezelfde munteenheid van een consument die bij een in Nederland gevestigde betaaldienstverlener een betaalrekening opent of aanhoudt.

2. Een betaaldienstverlener met vestiging in Nederland faciliteert op verzoek van een consument met inachtneming van artikel 11 van de richtlijn betaalrekeningen een overstap van een betaalrekening die door de betreffende consument wordt aangehouden bij die betaaldienstverlener naar een betaalrekening bij een in een andere lidstaat van de Europese Unie gevestigde betaaldienstverlener.

ARTIKEL II

Artikel 10, eerste lid, van het **Besluit bestuurlijke boetes financiële sector** wordt als volgt gewijzigd:

1. In de opsomming van artikelen uit de Wet op het financieel toezicht onder het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen worden in de numerieke volgorde de volgende artikelnummers met bijbehorende boetecategorie ingevoegd:

4:71f	2
4:71g, eerste lid	2
4:71h, eerste en tweede lid	2
4:71h, derde lid	1
4:71i, tweede en derde lid	2
4:71i, vierde lid	1

2. In de opsomming van artikelen uit het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft wordt "59e, eerste lid" vervangen door "59e" en worden in de numerieke volgorde de volgende artikelnummers met bijbehorende boetecategorie ingevoegd:

71h, tweede lid	2
86ia	2

ARTIKEL VII

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

ARTIKEL VIII

Dit besluit wordt aangehaald als: Implementatiebesluit richtlijn betaalrekeningen.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Financiën,

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

§1. Inleiding

Deze algemene maatregel van bestuur strekt tot implementatie van richtlijn nr. 2014/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de vergelijkbaarheid van de in verband met betaalrekeningen aangerekende vergoedingen, het overstappen naar een andere betaalrekening en de toegang tot betaalrekeningen met basisfuncties (PbEU 2014, L 257), hierna genoemd de richtlijn betaalrekeningen. De richtlijn betaalrekeningen bevat drie onderdelen: a) het beter vergelijkbaar maken van de tarieven die verband houden met betaalrekeningen en de daaraan gekoppelde diensten, b) het verplicht stellen van een overstapdienst om het overstappen naar een andere betaaldienstverlener te vergemakkelijken en c) de toegang tot een basisbetaalrekening. De verplichting tot het hebben van een vergelijkingswebsite voor betaalrekeningen en de basisbetaalrekening worden opgenomen in de Implementatiewet toegang basisbetaalrekening. De overige verplichtingen uit de richtlijn betaalrekeningen die verband houden met de vergelijkbaarheid van betaalrekeningen en de overstapdienst worden in dit besluit geïmplementeerd. Hiervoor wordt verwezen naar de transponeringstabel aan het slot van deze toelichting. De richtlijn betaalrekeningen dient uiterlijk op 18 september 2016 te zijn geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving.

§2. Inhoud van het besluit

In deze paragraaf wordt ingegaan op de implementatie van de in paragraaf 1 genoemde onderdelen a en b van de richtlijn betaalrekeningen. Naast implementatie van die onderdelen in dit besluit vinden enkele kleine technische correcties plaats van artikelen in het besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft die geraakt worden door de implementatie van de richtlijn betaalrekeningen. Deze komen in de artikelsgewijze toelichting aan de orde.

a. Vergelijking tarieven betaalrekeningen

Het beter vergelijkbaar maken van de vergoedingen voor betaalrekeningen en de daaraan verbonden betaaldiensten vindt plaats op drie manieren. In de eerste plaats worden op Europees niveau standaarddefinities vastgesteld van de meest gebruikte betaaldiensten waarvoor normaal gesproken een vergoeding is verschuldigd (artikel 3 van de richtlijn betaalrekeningen). In de tweede plaats stelt de richtlijn betaalrekeningen een aantal informatieverplichtingen voor betaaldienstverleners om de vergoedingen die zij in rekening brengen conform de Europese standaarddefinities kenbaar te maken (artikelen 4, 5 en 20, tweede lid, van de richtlijn betaalrekeningen), waarbij de artikelen 6 en 8 van de richtlijn betaalrekeningen in acht genomen moeten worden. De in de artikelen 4, 5 en 20, tweede lid, van de richtlijn betaalrekeningen genoemde verplichtingen worden in dit besluit geïmplementeerd op grond van artikel 4:22 van de Wet op het financieel toezicht (Wft). Verder moeten de lidstaten van de EU ervoor zorgen dat iedere lidstaat tenminste één vergelijkingswebsite heeft, waarop consumenten de tarieven van de verschillende betaaldienstverleners kunnen vergelijken aan de hand van de standaarddefinities (artikel 7 van de richtlijn betaalrekeningen). Deze verplichting is opgenomen in de Implementatiewet toegang betaalrekeningen.

b. Overstapdienst

Het in paragraaf 1 genoemde onderdeel b betreft de verplichting tot het aanbieden van een overstapdienst. Het doel daarvan is om consumenten die naar een andere betaaldienstverlener willen overstappen daarbij te ondersteunen. De wettelijke basis die hiervoor wordt gebruikt is de verplichting voor financiële ondernemingen om consumenten zorgvuldig te behandelen bij het verlenen van financiële diensten. Daar moet immers ook onder worden verstaan het ordentelijk afwikkelen van een relatie die de consument wenst te beëindigen en het aangaan van een nieuwe relatie. Bij het aanbieden van een overstapdienst, waarmee de overstap van een consument van de ene naar de andere betaaldienstverlener wordt gefaciliteerd, kunnen enerzijds verplichtingen worden onderscheiden voor de betaaldienstverlener waar de consument vandaan komt (de overdragende betaaldienstverlener) en anderzijds verplichtingen voor de betaaldienstverlener waar de consument naartoe wil (de ontvangende betaaldienstverlener). Aangezien de verplichting om een consument zorgvuldig te behandelen betrekking heeft op zowel het afwikkelen van een bestaande relatie als het aangaan van een nieuwe, kan de verplichting voor betaaldienstverleners om een overstapdienst aan te bieden worden geïmplementeerd op basis van artikel 4:25 Wft. De in het derde lid van dat artikel genoemde voorhangprocedure is in dit geval niet van toepassing op de hiermee samenhangende aanpassing van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (artikel I, onderdeel E), aangezien het onderhavige besluit uitsluitend strekt tot uitvoering van de richtlijn betaalrekeningen. Op grond van artikel 1:8, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht geldt de voorhangprocedure in dat geval niet.

§3. Gevolgen

De bepalingen in dit besluit betreffende de vergelijking van tarieven van betaalrekeningen (artikel I, onderdelen B en D) hebben tot doel het beter vergelijkbaar maken voor consumenten van de tarieven die verband houden met betaalrekeningen en de daaraan gekoppelde diensten. De kosten die betaaldienstverleners moeten maken om deze verplichtingen na te leven bedragen voor wat betreft artikel 4 van de richtlijn naar voorlopige schatting 2,5 miljoen euro aan eenmalige implementatiekosten en 3,5 miljoen euro aan jaarlijks terugkerende kosten. Voor artikel 5 van de richtlijn zijn de eenmalige implementatiekosten naar schatting 5 miljoen euro en de jaarlijks terugkerende kosten 3,5 miljoen euro. De eenmalige implementatiekosten om te voldoen aan artikel 20, tweede lid, van de richtlijn bedragen naar schatting 500.000 euro en de jaarlijks terugkerende kosten 64.000 euro.

In Nederland boden banken reeds vóór de inwerkingtreding van de richtlijn betaalrekeningen een overstapservice aan voor zowel consumenten als bedrijven. Deze overstapservice voldoet al grotendeels aan de verplichtingen die de richtlijn betaalrekeningen stelt aan een overstapdienst. De kosten van aanpassing van de bestaande overstapservice aan de richtlijneisen worden voorlopig geschat op 4 miljoen euro aan eenmalige implementatiekosten en 1,5 miljoen euro aan jaarlijks terugkerende kosten.

Bovengenoemde bedragen zijn voorlopige schattingen van de Betaalvereniging Nederland (BVN). BVN hanteert voor deze kosten een bandbreedte van plus of min 25% van genoemde bedragen.

§4. Toezicht en handhaving

De verplichtingen uit hoofde van dit besluit zijn gegrond op het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen van de Wft. Dit deel is gericht op ordelijke en transparante marktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van cliënten. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is in Nederland belast met het toezicht op de naleving en de handhaving van deze verplichtingen. De implementatie van de richtlijn betaalrekeningen brengt enkele extra taken met zich mee voor de AFM. Zoals reeds in de Memorie van Toelichting bij de Implementatiewet toegang basisbetaalrekening is vermeld zullen de kosten daarvan – op grond van de Wet bekostiging financieel toezicht – door de financiële sector moet worden gedragen. De hoogte van deze kosten wordt geraamd op in totaal 150.000 euro per jaar.

Artikelsgewijs

Artikel I (Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft)

A

Dit onderdeel betreft een correctie in de tekst: artikel 59d verwijst op dit moment naar zichzelf, terwijl dit naar artikel 59e moet verwijzen.

B

In dit onderdeel wordt een nieuw onderdeel aa toegevoegd aan artikel 59e, ter implementatie van de artikelen 4 en 20, tweede lid, van de richtlijn betaalrekeningen. Op grond van dit nieuwe onderdeel moeten betaaldienstverleners de tarieven die zij in rekening brengen voor de op Europees niveau gedefinieerde diensten kenbaar maken voordat zij met de consument een overeenkomst met betrekking tot een betaalrekening aangaan.

C

Aangezien de implementatie van artikel 5 van de richtlijn betaalrekeningen plaatsvindt op grond van artikel 4:22, eerste lid, Wft, dient paragraaf 8.1.6 ook betrekking te hebben op dat artikellid. Dit artikellid is daarom ingevoegd in het opschrift.

D

Dit onderdeel strekt ter implementatie van artikel 5 van de richtlijn betaalrekeningen, waarin wordt voorgeschreven dat een betaaldienstverlener aan de consument-rekeninghouder tenminste jaarlijks een vergoedingenstaat dient te verstrekken waarin staat gespecificeerd voor welke betaaldiensten kosten in rekening zijn gebracht. Artikel 71h ziet op het verstrekken van informatie over betalingstransacties gedurende de looptijd van een overeenkomst. In dit artikel wordt een lid ingevoegd dat ziet op tenminste jaarlijks te verstrekken informatie, namelijk een vergoedingenstaat als bedoeld in artikel 5 van de richtlijn betaalrekeningen.

E

Dit onderdeel implementeert de verplichting voor lidstaten om ervoor te zorgen dat betaaldienstverleners een overstapdienst aanbieden aan consumenten om hun overstap naar een betaalrekening bij een andere betaaldienstverlener te faciliteren (artikelen 9 tot en met 14 van de richtlijn betaalrekeningen). Deze verplichting geldt voor alle in Nederland gevestigde betaaldienstverleners. Het voorgestelde artikel is daarom zowel gericht tot ontvangende betaaldienstverleners als overdragende betaaldienstverleners. In de richtlijn betaalrekeningen staat uitputtend beschreven aan welke eisen de overstapdienst dient te voldoen, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar een overstap naar een andere in Nederland gevestigde betaaldienstverlener respectievelijk naar een betaaldienstverlener die is gevestigd in een andere EU-lidstaat.

Artikel II (Besluit bestuurlijke boetes financiële sector)

Met dit artikel wordt de (maximale) hoogte vastgelegd van de bestuurlijke boetes die kunnen worden opgelegd bij overtreding van de diverse bepalingen ter implementatie van de richtlijn betaalrekeningen. Bij de bepaling van de toepasselijke boetecategorieën is zoveel mogelijk aangesloten bij de categorieën zoals die nu zijn bepaald voor het aanbieden van een basisbankrekening en het verstrekken van informatie omtrent financiële producten. Met betrekking tot de verplichting tot het verstrekken van informatie omtrent de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de AFM en/of het Kifid, is gekozen voor de laagste categorie (1), aangezien dit als een relatief lichte overtreding kan worden aangemerkt. Het niet verstrekken van deze informatie doet immers niets af aan het recht van de consument om alsnog een klacht in te dienen bij de genoemde instanties, van wie de contactgegevens gemakkelijk zijn te achterhalen via andere bronnen.

De Minister van Financiën,

Bijlage I: Transponeringstabel

Afkortingen

Bgfo	Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft
PAD	Payment Accounts Directive – Richtlijn betaalrekeningen
Wft	Wet op het financieel toezicht

PAD artikel (lid)	Implementatie	Toelichting
Vergelijkbaarheid van tarieven van betaalrekeningen		
4	59e, onderdeel aa, Bgfo	
5	71h, tweede lid, Bgfo	
6	59e, onderdeel aa, en 71h, tweede lid, Bgfo	
8	59e, onderdeel aa, Bgfo	
20(2)	59e, onderdeel aa, Bgfo	
Vergelijkingswebsites		
7	4:71j Wft	
Overstapdienst		
9, 10, 11, 12, 13 en 14	86ia Bgfo	
Sancties		
26	10, eerste lid, Besluit bestuurlijke boetes financiële sector	